

Cena 20 lir

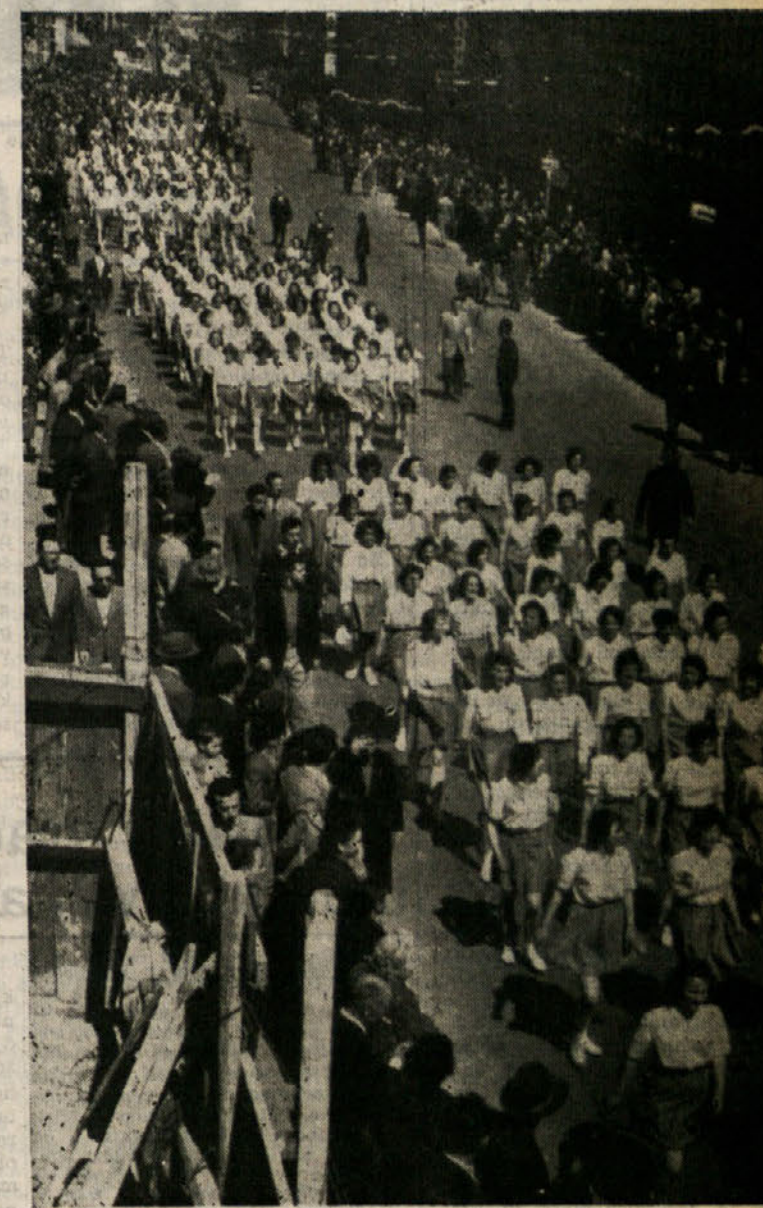
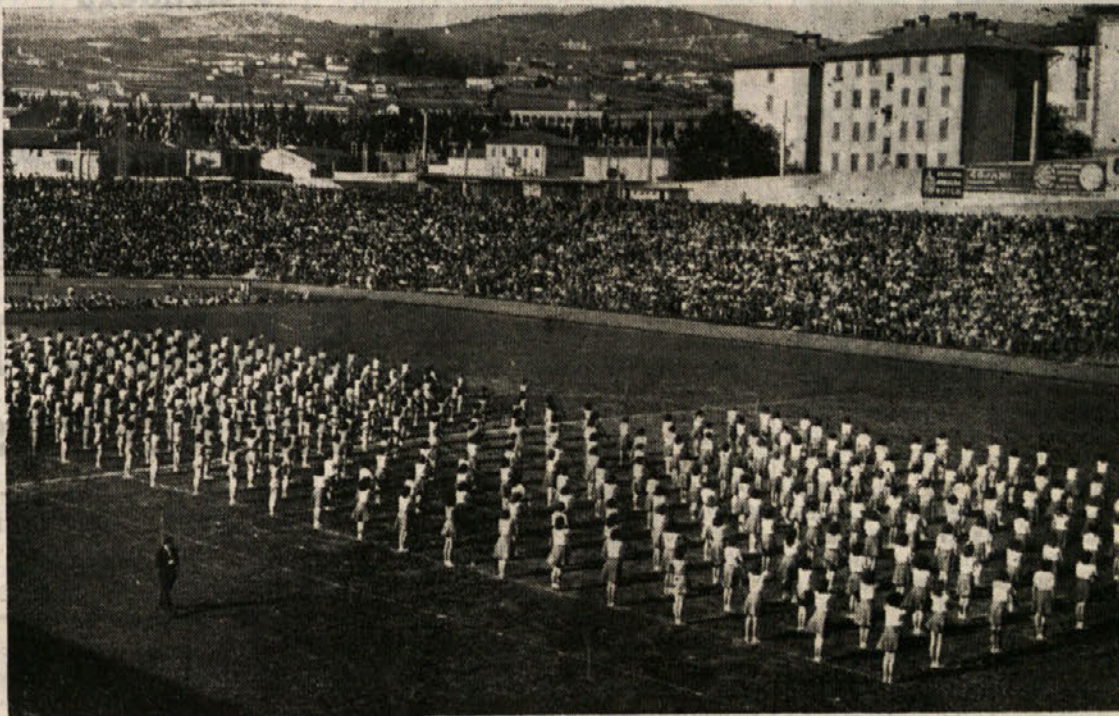
Po volitvah so titofašisti prestili v Jugoslavijo dva hrvatska učitelja: Enega, ker ni hotel na velje nekega titovega odstranitvenega sliko-ov. Stalina. Drugi učitelj, ki je bil nameščen v Maribor, pa je na javnem sestanku krinklat titovega Skopca, ki ga ljudstvo sovraži. Iz teh razloz sta bila toraj oba učita je takoj mešana in sta verjetno že v poru.

Največja proslava Prvega maja v zgodovini delovnega ljudstva našega mesta

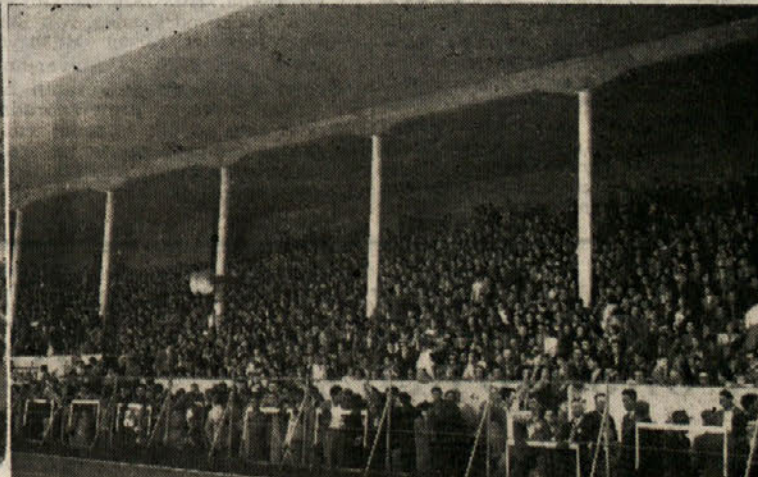
Nepregledne množice tržačanov so manifestirale za spoštovanje mirovne pogodbe, za mir v svetu, za delo, kruh in boljšo bodočnost

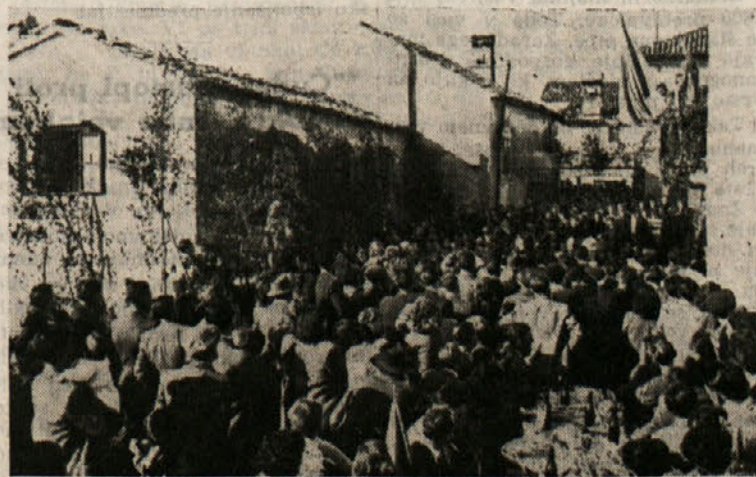
Na desetisoče delovnih mož, žena, mladincev in mladink se je udeležilo veličastne povorke po mestnih ulicah ter velikega zborovanja na Garibaldijevem trgu, kjer so govorili predstavniki Enotnih sindikatov, Komunistične partije STO in socialistične stranke Italije

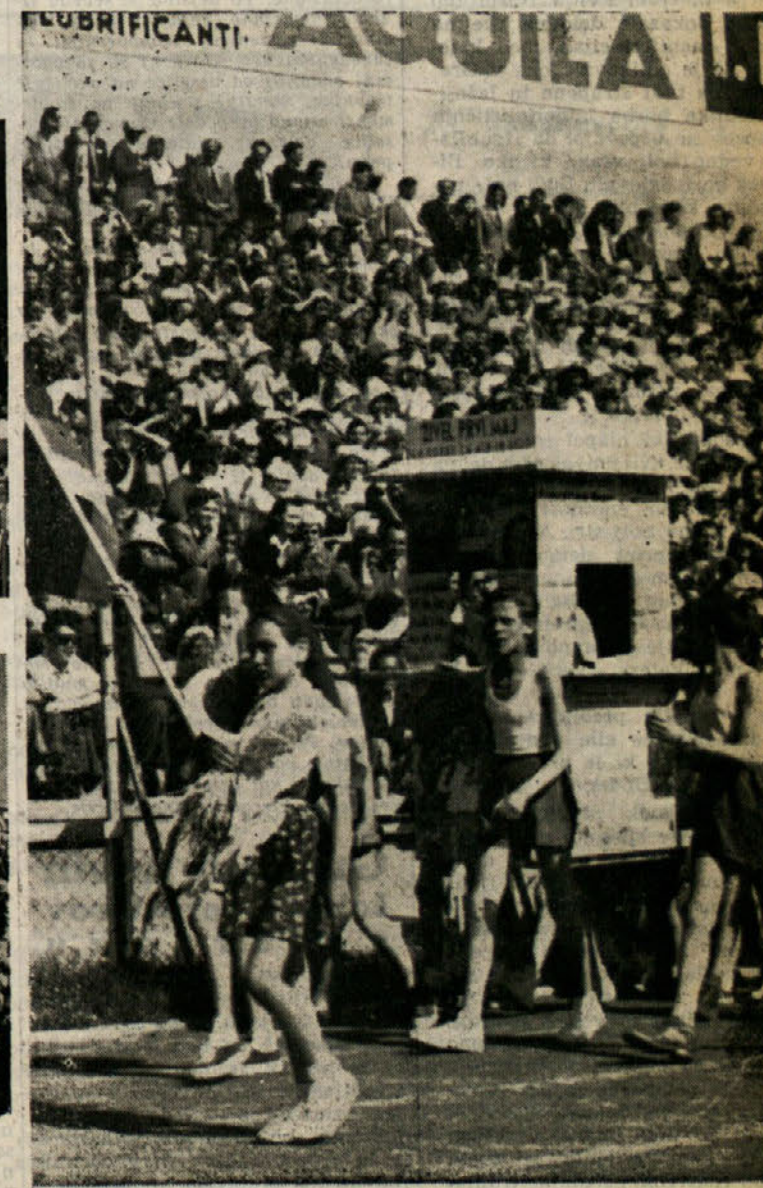
Veličastne parade mladosti na občinskem stadionu pri Sv. Soboti. Prekrasno pomladansko vreme je pripomoglo k še večjemu uspehu prvomajskih proslav. Stadion je bil ob tej priliki do zadnjega kotička napolnjen. To je dejanska nagrada mladincev, za lepo izvedene telovadne vaje.

PROSLAVE I. MAJA NA PODEŽELJU. Zgoraj levo: Povorka v Nabrežini; desno: Zborovanje v Boljuncu; spodaj levo: Zborovanje v Miljah; desno: Manifestacija v Sv. Križu pri Trstu.

Alegorični spreved na stadionu.

Za naše kmetovalce

je bil zupan Gorice v razdobju, ko so bile tukaj jugoslovanske vojske, in kulak Andrea Benedetti, ki je s svojo privrženostjo Titu lahko obdržal svoja prostrana posestva.

Titovski Benedekti v coni B

Zivo zanimanje in ogorenje je izzvala v naši pokrajini vest, da so kundirali na Titovskih volivnih listih v coni B STO tudi nekateri Goričani. Med njimi se nahajata nacionalnistična in titovska agenta Dr. De Gressi Ernesto, ki je bil župan Gorice v razdobju, dokler so bile takrat jugoslovanske, čete, in kulak Andrea Benedekti, ki je s svojo privrženo Titu lahko obdržal svojo prostorno pose-

Kako je propadel De Gaulle-ov POHOD NA PARIZ

GAULLISTI SO POVZROČILI MNOGO HRUPA O ŠKANDALU, V KATEREGA SO BILI TUDI ONI POLETENI ZATO, DA BI ZRUŠILI FRANCOSKO REPUBLIKO IN UVEDLI FAŠISTIČNO DIKTATURO. FRANCOŠKI DEMOKRATI SO OB PRAVEM ČASU RAZBILI NAČRTE FAŠISTOV

V. avgusta leta 1949, banda Leod vodstva Renueci-ja, na belem dnevu avto francoske Nacionalne banke v bližini Aixen ter oropa banko milijonov francov. Akcijo je vodil osebno Renueci, ki je bil v tistem času na izgnanju v tujini. Vsem osebam, ki so tam prišli, je bilo povedano, da Renueci-ja in ga zato obtožijo, da je glavni voditelj napada in krivca ropanja.

Banda ima na vesti med drugimi 100 milijonov francov, ki jih je ukradeni v banki «Aras» dragocen draguljev odnevali iz zlatarne Van Cleef v De-... Renueci-ja je bil v tistem času na izgnanju v tujini. Vsem osebam, ki so tam prišli, je bilo povedano, da Renueci-ja in ga zato obtožijo, da je glavni voditelj napada in krivca ropanja.

Naše čitatelje bo brez dvoma zanimalo vprašanje ustanovitve Osrednje mlekarne, ki se je obravnavalo na izrednem zasedanju tržškega občinskega sveta.

Da bo naš ljudstvo točno informirano o stališču, ki ga je zavzela komunistična skupina občinskih svetovalcev, prinašamo v izveščku govor svetovalca tovariša Franca Gombača.

slugi v javnost dokazujejo, da se tu ni šlo le za tem, da se odstrani iz vlade vse angleške agente, (do tega je itak prišlo, ko so jo zapustili socialisti, tedaj, ko so bili že do las kompromitirani) temveč zato, da bi prišlo do državnega udara in vzpostavitev fašističnega režima v Franciji. Za doseg tega pa je bilo potrebno mnogo denarja. Zato pa je bilo toliko umorov, ropov, sepa-rij in tihotapstva ter premeštev-je številnih političnih osebnosti. Da ni prišlo do državnega udara se je zahvaliti samo francoskim demokr-atom, ki so bili — in so vedno — budni ter so vsak poizkus prepre-čili že ob prvih znakih.

Ze ob uvožu teh članov smo o- menili, da je ameriška revija «Time» preteklega decembra, prva objavila nekaj podatkov o nastalem škandalu. Omenjene podatke je dal reviji neki Langerre, član degaul- lističnega gibanja. Jasno je, da je tudi Laquerre sam zapleten v afe- ro, kajti drugače bi ne vedel toliko o njej. Poleg tega pa mu je dalj- ša podatek še kdo izmed vidnejših de- gaullističnih voditeljev ki vso za- sedbo pozna mnogo bolje od njega samega.

Naše čitatelje bo brez dvoma zanimalo vprašanje ustanovitve Osrednje mlekarne, ki se je obravnavalo na izrednem zasedanju tržškega občinskega sveta.

Da bo naš ljudstvo točno informirano o stališču, ki ga je zavzela komunistična skupina občinskih svetovalcev, prinašamo v izveščku govor svetovalca tovariša Franca Gombača.

Nekaj časa pred objavo članka z razkritji je francoski zunanji mi- nister Schumann prosil ameriške o- blasti naj bi preprečijo objavo že omenjenega članka z razkritji. Do tega sicer ni prišlo, ker se ameri- ške oblasti niso zmenile za Sena- manrove prošnje. To dejstvo, nam- reč da je sam Schumann prosil, da bi razkritji ne objavili, očitno po- trjujejo, da je on že prej dobro poznal celotno afero, kajti druga- če bi ne povzel takih korakov. Jas- no je sicer, da so dolgo časa pre- učevali prikriti škandal v ameri- škikh, angleških in francoskih vo- jskih, angleških in francoskih vo- jskih centrih v Franciji, ter se h- sunki vso moč trudili, da bi rešili vsaj svoje agente in nekatere poli- tične osebnosti, istočasno pa, da bi pahnili v morje vse ostale tekme- ce.

Takoj za ameriško revijo je za- čel objavljati podatke tudi ves de- gaullistični tisk v Franciji. Tednik «Carrefour» je objavil celo, kar je povedal Peyrre na policijskem za- pletanju, dasiravno ni bil za to pooblaščen od policije. To dokazuje, da so bili uredniki omenjenega li- sta v posesti tajnih policijskih li- stin in dokumentov, kar bi jim bilo zlasti dobro služilo ob morebitnem državnem udaru.

De Gaulle je hotel diskreditirati francosko republiko in njene pa- lamentarne organizme, ter prika- zati, da so ti organizmi popolnoma gnili. Na ta način je poskušal opravi- čiti svoj nameravani državni u- dar ter vzpostavitev fašistično-ko- rporativističnega režima. In prav za- radi tega je degaullistično gibanje tudi napovedalo neko novo sindi- kalno zakonodajo podobno oni, ki je bila za časa fašizma v Italiji in ki je «gopratila» delavce s kapita- listi.

Ko je prišlo vse to na dan, je pre- plaval vsa Francijo val nezadovolj- stva in ogorčenja. De Gaulle je po- skušal dokazati, da je vse gnilo ra- zen seveda njegovih pristajalcev, da so edine oni izven škandala. To se mu pa ni posrečilo. V komi- sijo za preučitev škandala je bil dodeljen tudi komunistični poslanec Krieger-Valrimont, kljub temu, da njegova prisotnost ni bila zaželjena s strani ostalih članov komisije. Zlasti pa degaullistov. In prav to je prekrizalo vse De Gaulle-ove na- črte.

zlasti dobro služilo ob morebitnem državnem udaru.

De Gaulle je hotel diskreditirati francosko republiko in njene pa- lamentarne organizme, ter prika- zati, da so ti organizmi popolnoma gnili. Na ta način je poskušal opravi- čiti svoj nameravani državni u- dar ter vzpostavitev fašistično-ko- rporativističnega režima. In prav za- radi tega je degaullistično gibanje tudi napovedalo neko novo sindi- kalno zakonodajo podobno oni, ki je bila za časa fašizma v Italiji in ki je «gopratila» delavce s kapita- listi.

Ko je prišlo vse to na dan, je pre- plaval vsa Francijo val nezadovolj- stva in ogorčenja. De Gaulle je po- skušal dokazati, da je vse gnilo ra- zen seveda njegovih pristajalcev, da so edine oni izven škandala. To se mu pa ni posrečilo. V komi- sijo za preučitev škandala je bil dodeljen tudi komunistični poslanec Krieger-Valrimont, kljub temu, da njegova prisotnost ni bila zaželjena s strani ostalih članov komisije. Zlasti pa degaullistov. In prav to je prekrizalo vse De Gaulle-ove na- črte.

Ko je prišlo vse to na dan, je pre- plaval vsa Francijo val nezadovolj- stva in ogorčenja. De Gaulle je po- skušal dokazati, da je vse gnilo ra- zen seveda njegovih pristajalcev, da so edine oni izven škandala. To se mu pa ni posrečilo. V komi- sijo za preučitev škandala je bil dodeljen tudi komunistični poslanec Krieger-Valrimont, kljub temu, da njegova prisotnost ni bila zaželjena s strani ostalih članov komisije. Zlasti pa degaullistov. In prav to je prekrizalo vse De Gaulle-ove na- črte.

Angel Franza

Po vseh vaseh v Bregu postavijo fantje na predvečer l. moja velike mlaje okrašene s pomarančami, zastavkami, na vrhu pa navadno žari rdeča zvezda. Na sliki vidi- mo letošnji mlaj v Boljuncu.

OD DIVJEGA ŽITA DO KRUHA

Cloveške hrane si kar ne moremo misliti brez raznih žitaric in nje- govih izdelkov. Kruh, bodisi ržen ali pšenice ali mešan, žganec ali po- lenta, riž pri Kitajcih in Japoncih ali ječmen in kusa pri nas — ka- koli bi moglo človeštvo živeti brez vske- ga tega? Kaj pa šele potice in dru- ge sične dobrote?!

Cetudi poznamo ena vsakdanji kruha razmeroma šele malo časa, so krušna žita v Evropi znana že dolga stoletja. Prišla so iz Pred- nje Azije, t. j. iz krajev današnje Perzije, Turkestana, Zakavkazja in Turčije. Najnovejša raziskovanja so dokazala, da je človek prideloval pšenico in ječmen ob zapadnih o- balah Sredozemskega morja že za- tekoma kamene dobe, t. j. pred ne- kakimi osmimi do desetimi stoletji. Rž in oves sta dospela v Evropo šele pozneje.

Rž smo dobili iz pokrajin ob Cr- nem morju a najstarejši sledi rži v Evropi so bile na dnu v pokraj- nah med Alpami in Karpati. Ugo- tovljeno je, da je rž rasla rž v juž- ni Franciji že pred nekaj 7000 leti, vendar je pravo pridelovanje rži mogoče izslediti šele mnogo pozneje.

Zanimivo je, kako sta se spočet- ka gledala rž in pšenica. V vro- čih predelih Azije je rasla rž kot plevel med pšenico. Ko je začela pšenica svoje potovanje proti se- veru, jo je spremljal seveda tudi plevel — rž, ki se je na kmalu osamosvojila in pšenico celo na- do- mestila.

V prastarih babilonskih in egip- tovskih grobovih so se ohranila pše- nična in ječmenova zrna do na- šnjih dni. Tudi so nam ohranje- ne slike o setvi, žetvi in mlači v starih Egiptu. Svetopisemski Jožef je faraon postavil za na- zornika žita; žito je torej spadalo tedaj v državni monopol.

Kitajci so poznali pšenico že pred nekaj 5000 leti, stari Grki in Rim- ljani so pa poznali že vsa krušna žita.

Rži stari Grki niso kaj posebno u- postavili, ampak so jo smatrali za plevel. V večjih časteh je bil ječ- men, a najslajša jir je bila pše- nična, saj se je pridelovali deset- krat toliko, kolikor ječmena. To- liko množice pšenice pa njihova de- žela ni zmogla; zato so jo uvažali iz Egipta, Sirije in iz svojih kolonij ob Crnem morju.

Rimljanom je splošnega zadost- val njihov domači pridelek; pozne- je so pa uvažali velike količine ži- ta iz Azije, Afrike, Španije in Si- cilije. Vendar je krušna žita uživa- lo le plemstvo, narod pa se je mo- ral zadovoljevati z ovsom in pro- som.

V srednjem veku so v Evropi pre- vladovali rž, ječmen in oves. Pše- nico so pridelovali predvsem v juž- ni Evropi. Toda tudi tu je nekdaj prideloval pšenico le za obilje ži- tja, sam pa je moral zadržati (ta- kšni komisijski, kjer naj bi bili za- stopani krajevni proizvajalci in do- bavatelji in to potom lastnih sin- dikalnih zvez.

Potrebno je torej, da se vpraša- nje ponovno preučimo na prihodnjem zasedanju, kjer bi se obrnilo obrav- navale vse podrobnosti tega načrta, brez da bi se danes zavzeli v tem pogledu končno in odločno stališče. Šele ko bi prišli v posest vseh po- trebnih podatkov, bi se v obirni diskusiji odločili ali se bo ustano- vilo srednja mlekarna. Manjko- jeda pravila in statuti raznih kon- zorcijev, ki bi morali sestavljati upravni konzorcij osrednje mlekar- ne Manjkajo vsi podatki o načinu poslovanja, stroški cen mleka in ukrepih za zaščito koristi naših ma- lih proizvajalcev. Kot je pač sta- nje danes, kar razvidimo iz poro- čila in pisma ZVU, ki nam nalaga, da rešimo to vprašanje do 24. t. m. — je naša skupina odločno pro- ti ustanovitvi osrednje mlekarne, kot je predlagal in podpira ZVU, ker tega ne predvideva nikak zakon. To je povsem nasprotno našemu miš- ljenju in ne bomo dopuščali, da bi nam ZVU vsiljevala svoj namišle- ni ukrep.

gače so bile enakomerno spečene in niso tekline samo starih Babilon- cian in Egipcianom, ampak tudi E- vropcem bronaste dobe; gotovi na- rodi, na pr. Armeni, Perzijci, Ind- pa se s takimi pogostimi nasitijo še dandanes. Pa tudi pogoste šved- skih in norveških kmetov se ne razlikujejo od onih, ki so bile na- jden v grobovih starih Vikingov, ži- večih se v kameni dobi. Seveda, rimski narodi so se sicer morali za- dovoljiti z ovseno ali proso, ka- so, njihovi imenitniki pa so si na svojih znanih luksuznih pojedinah še privoščili pravega kruha.

V veliki «krtasti pravdi», ki so jo naši jezikoslovci vodili za časa Preserna, je isti napisal: «Nagrobni napis metelčice» kjer pravi, da «bila ne smrt je žlica kafe».

Slo se je tedaj za to, kako se naj- piše črka «a». No, to nas ne zani- ma na tem mestu toliko, kolikor bolj kasa sama na sebi; nas kmet je namreč poznal kot svoj avskada- pri kruha kasa, to je, na meku ku- hano proso.

Izkoriščati krušna žita za hrano je začel človek razmeroma že go- daj. Najprej je nabiral in užival žitno zrnje, kakor mu ga je nara- va nudila. Toda že prazgodovinske gospodinjice so spoznale, da je peče- no zrnje boljše od surovega, kar je pomenilo za uporabo žita kot hra- no velik korak naprej, saj se peče- no zrnje lažje oluči, a oluščeno lažje žmleje. V enostavnih kamenih žrnjavah seveda niso mogli ljudje žmleti zrnja v fino moko, ampak komaj v grob drobo. Ko so pa naka- prababice izpopolnile žrnjavo, da so- mogle žmleti zrnje v droben gres, so kaj kmalu izsledile način ku- hane močnika.

Vseeno da-li slučajno ali nameno- ma — zgodilo se je, da je kepa go- stega močnika prišla v žrnjavo in se spekla, a skrbna gospodinja je mogla postaviti ena mizov novo jed — pogost, predhodnik kruha. Seveda so pa takoj opazili, da je kepa na površini sicer še močno o- žgana, v svoji notranjosti pa še vedno surova. Zato so gosti močnik, atestov, pred peko zvaljali v tanj- še, široke, okrogle pogače. Take po- tegnjene elipse, ki zaneso repatice čisto v vsejmerje celo izven obmo- čja našega sončnega sistema. Smer poti je sicer običajno vzhod-zahod, so pa tudi izjeme: Halleyeva repa- tica teče v smeri zahod - vzhod. Dožina poti repatice okoli Sonca in torej tudi njeno trajanje je kaj različno: medtem ko rabi Enckeje- va repatica za enkratno pot okoli Sonca komaj 3 1/3 leta, rabijo druge repatice za enkratno pot okoli Sonca mnogo več, Halleyeva na pr. 75 let. So pa tudi repatice, ki se sploh niso več pokazale, v bližini Sonca, ampak so se verjetno izgube- le nekam v vsejmerju. Ni torej čudno, če smatramo repatice kot nekatere vsejmerske potepuhe, katerih bo menda nekoliko 1000, a jih mi, navadni zemljani, poznamo le ne- kaj, za vse ostale pa vedo le zve- zdoslovci.

Se bi mogli omeniti dvoje vrst vsejmerskih teles in sicer utrkane ali kresnice in meteorite, ognjene kro- gle ali bolide. Vendar je naše znan- je o teh še močno zavito v temo. Spočetka so menili, da so eni in drugi nastali iz snovi, ki tvorijo naše ozračje, pozneje so jih imeli za izbijavke ognjenikov Zemlje in Meseca, zopet drugi menijo, da so deli repatice. Bodisi pa kakorkoli, za enkrat se z njimi ne bomo ukvarja- li, ampak jih bomo pustili za kaj prihod- njo prihodnost. Seveda se pa tudi ne bomo spuščali v razne abstrak- te, ki jih je domišljija človeškega neznanja splela okoli njih.

VALENTIN KATAJEV

Čas sta na dvorišče stopila Tkačenko in njegov novi hlapec. Tkačenko je imel naramenke, na čepici se je bleščala kokarda, pod njim pa oranžast trak z vsemi štirimi jurjevskimi odlikovanji. Čez njega je držal tanko uradno knjižico.

JAZ, sin celotnega ljudstva

Cez deset minut je uradnik kmetijskega ministrstva privedel Tkačenka pred hišo.

Čitajte širite podpirajte "DELO"

uradnik iz kmetijskega ministrstva. Na shod morate vsi. Neumnosti si pa kar iz glave izbijte! Se razumeli?

20. nadaljevanje

TU PA TAM...

AVTOBUSI SO JIM FONAR...
...vsega krog je imel največjo vlogo pri evakuaciji...
...proslavi prvega maja na Rotondi...
...Ali moram divji fobici...
...da juriž franc stoka in ne...
...krog zvesti padajo in divji spjoni...
...zabitišne OVRE Bortolo Petro...
...Kaj se. Glavni in največji po...
...se so vršili prav avtobusi, ki so...
...neprigodno svigali od pomoči...
...pri zabirani pa do Rotonde, kjer...
...se urno razstavljali prisilno...
...mobilizirane prišle iz cone B...
...ki jim je VUJA buje preskrbe...
...celo vrano. Tem so se seveda...
...pridružili občajni in epovod pri...
...sotni plačani aktivisti. Tako so...
...titofašisti skupali titofašistov...
...možico in evakuacijsko povorko...
...ki je trajala točno, reci in piši...
...šest minut. Kljub temu, da je pot...
...od njihovega stadiona pa do...
...Rotonde zelo kratka, so se nje...
...hove množice vseeno skalele.

Avtobusi pa so s svojimi tridesetimi vozniki potolkli vsak rekord, ki so ga imeli dosedaj titofašisti v prevažanju množic. Se drugi rekord so odnesli titofašisti in si sicer rekord zastav. Saj je bilo dejansko več zastav kot pa ljudi. Navdušen je pa tako... Ploskali so tako navdušen, da so se edesitostno pojavili na rokavi veliki žulji. Tudi za telovadce so zelo dobro poskrbeli. Za boljše figuracijo so takim prvim vrstam telovadce copate, ostalim pa... vojaške čevlje. Kljub epizodnosti UDBE je pač vse moč. Titofašistom pa je treba končno priznati, da so postali v svojem subjektivnem poročanju o uspehih nekam bolj previdni, ker piše «Primorski», da se je zbralo na Rotondi svetlo stevali tistih, ki so ostali zvesti tradicijam preteklih borbe. Torej se že več ne govori o desetistihih — kot v Mercedolu. Seveda takrat je bila nedopustna častnarska enkrat, ker je v Trstu pač precej fotografirano. V kolikor gre za tradicije pa so titofašisti pač v resnici ostali zvesti. Randolphu Churchill, svetlečim prijatelju beograjskega trinoja, je bil pač... ameriškim dolarjem.

VSA CAST FOTOGRAFU — K izrednem uspehu titofašistnega pregleda sil je nedvomno se posebno pripomogel njihov fotograf, ki je z «mojstrsko» roko posnel sliko «evakuacijske» zborovanja, ki jo prinaša «Primorski» na devetih stolpcih. To bo vesel krajhej. Skoda je, da se prehitro vidi, vse fotografsko espretnost. Saj se njihove akomodacije na silki prav lahko presteje, posebno se prve vrste, kjer se kljub vsemu vidi porazna... praznina. Če je lokrat fotograf smel iz razdalje enega metra, naj bi za bodoče «manifestacije» slikal vsake posebej. Zelo pogrešamo pa slike «evakuacijske» povorke. Ta bi bila brez dvoma še bolj zanimiva.

PREGLED SIL — Pokleni spjoni Bortolo Petrovni je med drugimi bedastostmi tvežal zehajočim poslušalcem, da je Ta Prvi maj «pregled njihovih sil». Res «slajšane» pregled, ki je trajal točno šest minut. Čeprav so se titofašisti izkazali že na «evoluativ» v coni B zelo slabi računarji, bi jim «pregled» njihov sil na Rotondi prav gotovo ne delal posebnih preglavic. Toda Bortolo se ni zadovoljil s «pregledoma», marveč je izrazil še drugo epobno željo in sicer enaj bo prvi maj dan borbe, da se ljudska oblast cone B v kratkem raztegne ne samo na Tržaško ozemlje pač pa tudi na sosedno republiko Italijo. Očividno ima UDBa velike «apetite». Tržaško prebivalstvo pa se spijonu Petrovniju sicer prav lepo zahvaljuje za tako «ljudsko» oblast, ki si je prav gotovo ne želi. Saj imamo v Trstu itak dovolj policije vsake sorte in UDBe prav nič ne pogrešamo, ker je tudi te že dovolj. Tudi italijansko delovno ljudstvo ne potrebuje take «ljudske» oblasti, ker mu je Seelbova policija že itak dovolj.

ALI HOCE TUDI TITOFASIST STOKA PLEBISCIT — Kar ostrmeli smo pri čitanju Stokovega čevkanja, ki ga je zabelil svojim pohlevnim ovčiam. Ali smo prav razumeli? Titofašisti Stoka je postal kar čez noč nekam zelo «demokratični». Saj pravi, da hočejo «pravilno» rešitev tržaškega vprašanja, pri kateri naj ima svoje besedo tukajšnje demokratsko prebivalstvo. «Kako si on to zamislja je res prava zagotetka. Kdo naj bi torej imel to besedo, brez dvoma UDBa, kot pri evakuativu v coni B. Ali moram diviti, da je «demokratično» prebivalstvo tistih nekaj stotin dobro plačanih titofašistnih aktivistov, ki naj bi «demokratično» povedali svojo hiperdemokratično besedo. Toda Stoka je že danes lahko prepričan, da iz te moke ne bo kruha.

Za titovski krinko se skriva bivši gestapovski provokator in njegov delodajalec. Njegove najnovejše rabeljske metode na volitvah v coni B ga izdajajo.

DELO V MESTU IN NA VAŠI

Proslave 1. maja na podeželju so dokaz enotnosti vseh delovnih ljudi

Nabrežina

Kakor se je po vseh krajih našega ozemlja z velikim navdušenjem in čutom resničnega delavskega praznika proslavljali prvi maj, tako je letos delovno ljudstvo Nabrežine in okoliških vasi proslavilo ta dan, strinjeno in zavedajo se, da ga tudi letos proslavljajo v borbi za doseganje željenega mira, dela ter izboljšanja svojih življenjskih pogojev.

Prvomajski praznik je otvorila nogometna tekma med «Krasom» in Furlanijo, pri kateri je bil prisoten tudi župan nabrežinske občine. Že zgodaj popoldne se je delovno ljudstvo nabrežinskega okraja pričelo zbirati. Otvoritveni govor je imel tov. Zvonko, med katerim je bilo tudi odkritje spominskih plošč krajevnim padlim borcev iz narodnoosvobodilne borbe. Po končanem govoru je g. Colja Srečko skušal ovirati naše zborovanje čes, da nimamo pravice proslavljati imena njegovega očeta, ki je stalo med drugimi imeni na spominskih ploščah. Ne vemo kako je g. Colja prišel do tega, vemo pa da je uslužben v Koprni in si lahko mislimo, kdo mu je dal ukaz za to provokacijo, ki mu pa ni uspela.

Ljudstvo samo mu je dalo odločen odgovor ter med drugim povedalo, da ni vredni sin očeta, ki je junaka zrtvoval lastno življenje. Gotovo bi se sramoval takega sina, ki ni nič drugega kot poslušni hlapec titofašistnih morilcev zavednih internacionalistov. Ko je ljudstvo odstranilo provokatorja, je povzel besedo socialist Dante Vicenci. Sledil je govor CK tov. Soranca predstavnika ES. Nato se je ljudstvo vstrelilo v povorko, ki je krenila skozi vas. Na dvorišču kina je pevski zbor iz Zgonika - Malega Reppa zapel nekaj pesmi. Pozno v noč je sledila prosta zabava.

Križ

Tudi v Sv. Križu so z velikim navdušenjem proslavili prvi maj. Godba je v zgodnjih jutranjih urah z igranjem delavskih pesmi nazna-

nila prvi maj, praznik delovnih ljudi. Sledil je godbeni koncert, govoril tov. Ado Slavec in socialisti Liberija Teimer. Na obisk je prišel tudi tov. Vidali, ki ga je ljudstvo z velikim navdušenjem pozdravilo. Brez dvoma bo letošnji prvi maj ostal vsem v trajnem in lepem spominu.

Boljunec

Dolinska občina je imela svojo osrednjo prvomajsko prireditev že v nedeljo, 30. aprila na športnem igrišču v Boljuncu. Na sporedu je bila prijateljska nogometna tekma med najboljšima ekipama cone, to je med Rozandro in Trebčani, nato koncert pevskega društva «Preseera» iz Rimanja.

Na zborovanju so govorili tudi tov. Malalan, Juraga in socialist Primo Tanganili.

Milje

Milje, rojstni kraj Frausina in Kolarica je letos proslavilo tak prvi maj, kot ga po zadnji vojni, ni proslavilo. Vsa ta leta je večina miljskih delovnih ljudi hodila v Trst na osrednje manifestacije prvega maja na našem ozemlju. Letos je tržaško delovno ljudstvo samo napolnilo ulice s svojimi povorkami in tako so delavci Milj in okolice dali lahko svojemu mestu najbolj praznični izgled in pritegnili silno množico, ki sicer ne bi šla v Trst.

Povsod na ulicah in po okolišnih vaseh si srečal veselo, praznično obraz, a v gumbici je nosil vsak rdeči nagelj, znak delovnih ljudi. Okrog 10.30 ure so manifestanti v povorkah napolnili trg pred miljsko občinsko palačo. Prisotnost so prinesli pozdrave, za ES tovariša Muslim in Gombač, za KP STO tov. Jaketič, za revolucionarno socialistično stranko tov. Lampe. Glavni govor pa je imel tov. Paccu, miljski župan. On je bil v resnici od ljudstva poklican, da slavi tudi ta dan, saj ga je na poslednjih

volitvah prebivalstvo izvolilo za svojega prvega meščana.

V času ko je delovno ljudstvo Milj in okolice enotno in borbeno slavilo svoj prvi maj, pa je poskušal z zgradbe, ki je stala preko 17 milijonov lir, zvočnik saragatoskih socialistov otegniti ljudi od splošnega navdušenja z igranjem »sreš« parafrazo na »sreš« usaj be »Bele podgane delodajalcev pa so ostale obdane od prezira vsega prebivalstva. Nihče se jim ni približal.

ZAHVALA ODBORA za proslavo 1. maja

Odbor za proslavo Prvega maja se najtopleje zahvaljuje vsemu prebivalstvu za veliko udeležbo pri manifestaciji. Posebej se zahvaljuje vsem demokratičnim organizacijam, ZDTV, sportnikom, telovadcem godbi iz Campor ter godbi «Rinaldi», vsem tistim, ki so se trudili za priprave alegoričnih vozov ter posameznim tovarišem za poštovno delo, ki so ga doprinesli za dober uspeh prvomajskih proslav.

Jutri, 7. t. m. ob 9.30 bo v dvorani Kina ob morju, na turgo Duca degli Abruzzi

SINDIKALNO ZBOROVANJE

govorilci bodo

SENATOR ALADINO BIBOLLOTTI

sekretar CGIL in predsednik INCA.

gov. ADO SLAVEC in dr. ZBORGAR-BROCCHI

Upokojenci, brezposelni, mladinci, ki čakate na namestitve, delavci in delavke, udeležite se vsi zborovanja, da boste tako zahtevali od odgovornih oblasti zadovoljivo rešitev vprašanj, ki vas ta- reje v zvezi s sramotnimi pokojninami, naraščajočo brezposelnostjo, namestitvijo mladine,

zdravstveno zaščito v zvezi z nezadostnimi plačili vseh zaposlenih delavcev. Udeležimo se vsi zborovanja, da dokazemo našo trdno voljo borbe proti takim spekulacijam in izkoriščanju delavskega razreda.

Zveza enotnih sindikatov STO

TEDENSKI SINDIKALNI PREGLED

Vedno težja kriza miljskih ladjedelnic

Odpusti v ladjedelnici Martinuzzi - Ladjedelnici grozi polom
Sindikalna vprašan a brivcev, nočnih čuvajev in trgovskih pomočnikov

Pretreko soboto so bila pogajanja na Uradu za delo med predstavniki sindikalnih organizacij in ravnateljem ladjedelnice Martinuzzi iz Milj, ki je sklenila, da odpusti z dela 15 vajencev in 5 starih celavcev.

V teku pogajanj je ravnatelj ladjedelnice med drugim izjavil, da so sedanja dela v ladjedelnici že skoraj dokončana ter da ni nobene izgleda za morebitna nova naročila. Torej vse izgleda, da bo ladjedelnica v kratkem času popolnoma prenehala delovati in da bodo tako odpušteni z dela še preostali delavci.

Oblasti so pri pogajanjih zagotovile, da bodo odpušteni delavci in vajenci dobili zaposelitev drugje. Sklenjeno je bilo tudi, da bo nekaj delavcev iz ladjedelnice Martinuzzi premeščenih v ladjedelnico Felzezi. Sicer pa je tudi ta sklep negotov, kajti znano je, da se tudi ladjedelnica Felzezi nahaja v zelo kritičnem položaju. Končno pa, če bi tudi prišlo do tega, se je bati,

da bi sidenje podjetje odpustilo z dela nekaj svojih starih delavcev. Ze od svojega nastanka so miljske ladjedelnice velike važnosti za tamkajšnje prebivalstvo, zato je popolnoma upravičena velika zaskrbljenost radi morebitnega popolnega propada. Tega bi se morala zavedati tudi tukajšnje višje oblasti.

Pretreki petek je bil napovedan šeststese sindikalnih zastopnikov brivcev ter zastopnikov delodajalcev, toda slednji niso sploh prišli na sestanek. Zaradi tega ni prišlo do nobenega zaključka. Gre se namreč za zvišanje mezd delavcem te stroke, čemur se pa seveda, delodajalci protijo.

Istega dne je bilo tudi zborovanje nočnih čuvajev, na katerem so razpravljali o plačah stalnih nameščenecv ter onih, ki so dodeljeni ustanovi le za kontrolo trgovin v posameznih mestnih predelih. Udrženje gospodarjev je pripravljeno doplačati 56 lir od ure kontrolnim čuvajem pod pogojem, da uvedejo 10-urni delavnik ter po 50 lir stalnim čuvajem, seveda če ti sprejmejo 8-urni delavnik.

V sredo so se pričeli ragvori na Uradu za delo v zvezi z zahtevu po kateri naj bi bile tudi prodajalke v pekarnah deležne istih pravic, kot prodajalci drugih trgovskih obratov.

Na sedežu združenja trgovcev je bil pretreki teden podpisan sporazum, ki določa višino prejemov na račun predvidenih povikov trgovskih pomočnikov. Na podlagi tega sporazuma bodo prejeli uslužbenci od 1200 do 3500 lir prejemov.

Pozdravi Enotnim sindikatom iz tujine

Ob priliki praznika prvega maja je Francoska delavska zbornica naslovlila v imeku francoskih delavcev tržaškim delavcem, bratski pozdrav, želeč jim obojimo uspehov v borbi za boljše življenje.

Zveza mednarodnega sindikalnega združenja tekstilne stroke iz Varšave je poslala Zvezi EZ naslednje pozdravne brožurke: «Ob priliki 1. maja, mednarodnega praznika borbe, pošiljamo naše borbeno proletarske pozdrave, želeč tržaškim tekstilnim delavcem mnogo uspeha, enotnost in mednarodno solidarnost ter zmago v borbi za upravičene zahteve in v borbi za mir».

Izkoriščanje delovnih sil v bolnici pri Sv. Ivanu

V oddelku za jetične bolnike bolnišnice pri Sv. Ivanu se odvija v zadnjem času dokaj čudni dogodki. Zene, ki tam delajo so izpostavljene takemu izkoriščanju, da jih je obolelo kar sedem zaporedoma ker niso zmogle tolikega in tako napornega dela. Ko je videl da je stanje tako obupno, je inšpektor oddelka izrazil mnenje, da bi treba povečati število uslužbenecv.

Mi smo pa mnenja, da je dolžnost inšpektorja, da skrbí tudi za zdravje nameščenecv, in zadostno namestitve delovnih moči. Sicer pa ni še rečeno zadnja beseda, kajti inšpektor je izrazil svoje mnenje, a ni nič storil, da bi bilo temu tragičnemu potoku za vselej konec.

Kaj čakajo stanovanjske hiše v Nabrežini?

Ze dva meseca sta pretelka od kar je bilo sedezidanih šest stanovanjskih hiš v nabrežinskem okraju. «Dobro», bi rekel vsak človek, a bi hitro preklicil ta glas odbranega, ko bi zvedel da hiše še danes čakajo, da bi se ljudje v njih naselili. Zgodilo se je torej: zgradili so hiše v naglici, da bi dali ljudstvu stanovanja (ali da bi prej denar potegnili) a pozabili so na odvodno kanalizacijo in na napeljavo električnega toka.

IZ ČETRTKOVE SEJE OBČINSKEGA SVETA V DOLINI

TITOVSKI SVETOVALCI glasujejo proti mirovni pogodbi

Končno je padla poslednja krinka s katero je bivši strojarnik, sedanjí svetovalec Bolčić varal svoje volivce

V četrtek večer je bila izredno zanimiva seja občinskega sveta v Dolini. Titofašisti so se že teden dni pripravljali nacijo. Potom čepa pisja so pozivali župana in svetovalce SIAU naj na tej seji podajo točno izjavo, ali so za ohranitev STO ali pa... za priključitev k Italiji.

Tov. Lovriha je v svojem krašem uvodnem govoru na dovolj jasn način obrazložil, da se KPI uspešno bori za iste cilje, kot vse ostale partije. Kot vsaka komunistična partija, tako mora tudi KPI voditi borbo na podladi mnenja svojega ljudstva. Zato pa je prišlo v parlamentu do znane Pajettove izjave. V bistvu pa se KPI popolnoma strinja z zahtevu po spoštovanju mirovne pogodbe. In drugače tudi biti ne more!

Popolnoma nasprotno politiko pa vodijo jugoslovanski politiki, ki želijo časa barantajo za Tržaško ozemlje. Njim ni mar za Slovence. Trsta, ki bi po njihovem barantanju prišli pod Italijo (z našo ob-

mo vred) v zameno za gorico in celo iz, oči, čisto je nedavno izjavila, da se začneja s sporazumi, o katerih je svojcas prislo meo in in rogatičnem. Seveda isto danes ni pripravljen pogajati se s iogantijem, pač pa z megasperijem. Kdo je torej tisti, ki krši mirovno pogodbo, KPI ali jugoslovanski vojašiki, ter njihovi emisarij v Trstu z Babien na čelu?

Za županom se je oglašil titofašistični svetovalec Boičić, ki je jecilaje skušal zamikati nekaj županovih izjav, toda mu ni šlo. Dejaj je je: «da je vse kar je povedal župan, navaeno klevetanje proti novi Jugoslaviji in proti ljudski fronti». Nadalje je poskušal polemizirati o marksizmu, a ni bil za to dovolj pripravljen. Končno pa je izjavil, «da je Ljudska Fronta proti imenovanju guvernerja ker hoče da bi prislo giede Trsta do neposrednih pogajanj med Jugoslovijo in Italijo».

Župan je nato prečital resolucijo SIAU, ki zahteva spoštovanje mirovne pogodbe, imenovanje guvernerja, oduhod okupacijskih čel ter združitev obeh con.

Resolucija je bila sprejeta s 13 glasovi proti 3. Proti so glasovali titofašistični svetovalci Bolčić, Kraljič in Hrvatčić.

Iz tega je dovolj jasno razvidno kdo je za mir in kdo je proti njemu, kdo se igra z revizionizmom in kdo se bori proti njemu! Za tem je bilo na dnevnem redu razpravljanje o ustanovitvi osrednje mekarnice v Trstu. Tudi tu so dobili titofašistični spletkarji, zlasti Bolčić, nekaj polen pod noge. Tov. župan je razkrinkal njihove manevre v zvezi z ustanovitvijo omejenе mekarnice. Povedal je, da so tako mekarnice že leta 1945 poskušali ustanoviti prav titovci. In ker se jim to ni posrečilo, se danes s tako silo zaganjajo proti njej. Vse to pa samo zaradi lastnih interesov. Njim ni mar za usodo kmetov. Dokler jim je bilo moč, so uvažali mleko iz cone B in iz Tolmna, kjer so ga kupovali po nizkih cenah in so lahko delali konkurenco v Trstu na škodo naših kmetov. Danes ko tega ne morejo več delati, uvažajo mleko iz italijanskih pokrajin, ter tako še vedno konkurirajo v škodo naših kmetov.

Svetovalci SIAU nasprotujejo ustanovitvi osrednje mekarnice zato, ker vedo, da bi od nje kmetje ne imeli nikakih koristi. V zvezi s tem je bila predložena tudi resolucija, od skupine SIAU, katere poziva višje oblasti, naj prekličejo sklep tržaškega občinskega sveta, ki se nanasa na ustanovitev osrednje mekarnice. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Na openskem tramvaju so ponovno povišali cene

Med prebivalstvom, Opčin vlada veliko ogorčenje zaradi ponovnega in precejšnjega zvišanja cen tramvajskih narončinam. Poslednje povišanje je zadelo v prvi vrsti delovne ljudi, ki najbolj občutijo tudi maloštevilne lire, ki jih je treba dodatno plačevati. Povprečne mesečne narončine delavcev in uradnikov so narasle od 950 lir na 1300, kar pomeni, da so se dvignile cene kar za eno tretjino prvotne cene. Vsakemu je jasno, da gre za izredno visok porastec cen, ki predstavlja poskus kapitalistov, lastnikov tramvajev, da si preskrbijo dodatne dobičke. Ogorčenje med prebivalstvom Opčin je veliko, ker je ta, tramvaj edino primerno prometno sredstvo. Na Opčinah se nabirajo podpisli, ki bodo poslani v protest na direkcijo in merodajne organe.

Povišanje cen na openskem tramvaju je bilo izvedeno pod pretezo, da so bile, po zadnji stavki povišane tudi plače delavcev. Vsakemu pa je znano, da plače delavcev niso bile povišane kar za eno tretjino. Ravnanjstvo openskega tramvajev je vzel izkoriščevalcev, ki poskušajo žuliti na vse strani bodisi lastne delavce, bodisi potnike.

KONFERENCE TOV. VIDALIJA

Pretreki nedeljo je imel tov. Vidali v Padoli zanimivo konferenco, v kateri je razložil množičnemu občinstvu tržaško opranje in poslednje dogodke okrog njega.

Zveza komunistične mladine poziva vse telovadce in telovadke, da čimprej vrnejo telovadene obleke svoji školi, ali pa na trgu Ponterosso št. 6.

Slike prvomajskih prireditev se dobijo na trgu Ponterosso št. 2, prvo nadstropje.

NOGOMET

Jutri 7. maja bodo odigrane naslednje nadoknadne tekme za prvenstvo STO-ja Tovarna strojev-Frausina na igrišču v Boljuncu ob 16 in Škeđeni - Arzenal istotam ob 14 uri.

Prvenstvo cone Sv. Alojz - Nabrežina B na igrišču v Trebčah ob 9.30; Rozandrakolnija v Boljuncu ob 1; A. Vivoda - Greta v Zavljah ob 14; Magdalena B - Trebče v Zavljah ob 16; Vesna - Školjet v Nabrežini ob 15 in Redivo - Partizani v Trebčah ob 14. Počiva Primorje Dz.

KOSARKA

Jutri se bodo odigrale naslednje tekme:

Prvenstvo STO Sv. Alojz - Arzenal A igrišče DSZ ob 12.

Partizani - Dijaški igrišče DSZ ob 8.30; Sv. Marko - Rinaldi istotam ob 9.45.

Zene: prijateljsko srečanje Ogled - Pristaniščniki na igrišču DSZ ob 11 nedeljek 8 maja.

Prvenstvo STO: E.C.A. - Školjet igrišče DSZ ob 21 uri.

Zensko prvenstvo: Škorklja - Flent igrišče DSZ ob 20 uri.

Prvenstvo STO: Tov. strojev - DSZ. ES na igrišču DSZ ob 21.

Šport

Zensko prvenstvo: DSZ, ES - Pristaniščniki igrišče DSZ ob 20.

BALINCANJE

Končni rezultati za «Pokal 1. maj 1950:

poifinalne tekme: Sv. Alojz A - Ponziainani Liberi 16-21.

Acegat B - Arzenal 15-21.

finalne tekme: Sv. Alojz A - Acegat B 21-16.

Arzenal - Ponz. Liberi 21-7.

Lestvica:

I. Arzenal.

II Ponziainani Liberi.

III Sv. Alojz A.

IV Acegat B.

Prva skupina:

Igrišče Nardin ob 16 Nardin - Barkovlje.

Igrišče Kačun ob 16 Kostalunga - Arzenal B.

Igrišče Baldi ob 16 Baldi A-Du - gulin B.

Igrišče Bellavista 16 Bellavista A - Mesegec B.

Igrišče Americana ob 16 Americana B - Acegat A.

Druga skupina:

Igrišče Pavan ob 16 MM. GG. -

TEDENSKI KOLEDARČEK

Sobota 6. Jabez.

Nedelja 7. Stanislav.

Ponedeljek 8. Dionizij (Dan zmb-ge).

Torek 9. Gregorij (Zadnji kraje ob 3.38 min.).

Sreda 10. Antonin.

Četrtek 11. Francišek.

Petek 12. Pankracij.

(Povprečna dolžina dneva 14.6 min.).

Zgodovinska dneva:

8. 5. 1945. je nacistična Nemška kapitulirala. Ta dan praznujemo kot dan zmage.

10. 5. 1945. se je rodil veliki slovenski pisatelj Ivan Cankar.

TRST II.

Val. dol. 343.9

Sobota: 13.30 Salonski kvinteti; 18.30 Glasba slovenskih narodov; 19.30 Odgaja za najmlajše - Pravlja o «Lazi Princezu»; 21. Sobotni večer; 22. Večerni koncert.

Nedelja: 9. Kmetijska oddaja; 11.30 Aktualnosti; 13.30 Kvinteti Sv. Ivana; 19.30 Pogovor z ženo; 21. Domačije do melodije; 21.20 Domačije knjižne police; 22.30 Plesna oddaja.

Ponedeljek: 12.10. Angleski okoliš; 18.40 Glasba raznih narodov; 19.30 Evropski obnovitveni naeri; 21. Rachmaninov: Simfonija št. 2, 2. e-molu.

Torek: 18. Komorni kvartet; Vokalni kvartet - Veseli bratje; 21. Vozni mladinci; 21.30 Beethoven: Simfonija št. 4; 23. Serenade in romance.

Sreda: 18. Mamica pripoveduje; 19. Zdravniški vedež; 20. Vokalni koncert tenorista Dušana Pertosa; 21.15 Mendelssohn: Simfonija št. 3 v D-duru; 21.43. Večerni koncert.

Četrtek: 13. Slovenske narodne motive izvajajo pevski duet, na harmoniko spremlja Marij Sancer; 18. Glasbeno predavanje; 19. Slovenski slovenski; 21. Radijski oder - Novačan Anton; Herman Celjski - drama v 3. delu, nato pestra glasba.

Petek: 18. Nekaj Mozartovih skladb; 20. Violinski koncert prof. Karla Sancerja; 21. Mojstri besede; 22. Rachmaninov: Simfonija št. 2 v E-molu.